

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/21/2021
Identifikačné číslo spisu: 1219200900
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2021
Meno a priezvisko: Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1219200900.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky Mgr. Soni Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beáty Miničovej a JUDr. Ivany Izakovičovej, v spore žalobcu: Slovenské elektrárne, a.s., so sídlom Mlynské nivy 47, 821 09 Bratislava 2, IČO: 35 829 052, zastúpeného Mgr. Stanislavou Rožičovou, poverenou zamestnankyňou, proti žalovanému: JUDr. Ivan Kotleba, so sídlom kancelárie Kukučínova 18, 974 01 Banská Bystrica, správca konkurznej podstaty úpadcu SIGMA SLOVAKIA, spol. s r.o., so sídlom Zvolenská cesta 14, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 527 980, o určenie popretých pohľadávok, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica, pod sp. zn. 26Cbi/2/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 23. júla 2020, č. k. 43CoKR/8/2020-278, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalobcu z a m i e t a.
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom zo dňa 26. septembra 2019, č. k. 26Cbi/2/2019-207, žalobu zamietol s tým, žalovanému priznal právo na náhradu trov tohto konania voči žalovanému v rozsahu 100 %.

2. Žalobca sa žalobou doručenou na súd prvej inštancie dňa 20.02.2019 domáhal určenia nezabezpečených pohľadávok prihlásených do konkurzného konania dlžníka SIGMA SLOVAKIA, spol. s r.o. súhrnnou prihláškou pohľadávok zo dňa 17.12.2018, a to:

- pod por. č. 1 vo výške 9.216,44 Eur, z dobropisu č. 18040004 z 09.08.2018 k faktúre č. 11040006 z 04.10.2011 na základe Dodatku č. 3 k Zmluve o dielo č. 4600005198, s uplatneným poradím uspokojenia „E“ - iná pohľadávka proti všeobecnej podstate, zapísaná v zozname pohľadávok pod por. č. 14,

- pod por. č. 2 v celkovej výške 2.570,74 Eur, z dobropisu č. 18040005 z 09.08.2018 k faktúre č.

11040007 z 04.10.2011 na základe Dodatku č. 3 k Zmluve o dielo č. 4600005198, s uplatneným poradím uspokojenia „E“ - iná pohľadávka proti všeobecnej podstate zapísaná v zozname pohľadávok pod por. č. 15,

- pod por. č. 4 v celkovej výške 2.434,39 Eur, z dobropisu č. 18040007 z 09.08.2018 k faktúre č. 12040003 z 20.04.2012 na základe Dodatku č. 3 k Zmluve o dielo č. 460000519, s uplatneným poradím uspokojenia „E“ - iná pohľadávka proti všeobecnej podstate zapísaná v zozname pohľadávok pod por. č. 17,

- pod por. č. 5 v celkovej výške 8.015,26 Eur, z dobropisu č. 18040008 z 09.08.2018 k faktúre č. 12040005 z 04.05.2012 za základe Dodatku č. 3 k Zmluve o dielo č. 4600005198, s uplatneným poradím uspokojenia „E“ - iná pohľadávka proti všeobecnej podstate zapísaná v zozname pohľadávok pod por. č. 18,

- pod por. č. 6 v celkovej výške 4.076,52 Eur, z dobropisu č. 18040009 z 09.08.2018 k faktúre č. 13040009 z 12.06.2013 na základe Dodatku č. 3 Zmluve o dielo č. 4600005198, s uplatneným poradím uspokojenia „E“ - iná pohľadávka proti všeobecnej podstate zapísaná v zozname pohľadávok pod por. č. 19,

- pod por. č. 7 v celkovej výške 412,44 Eur, z dobropisu č. 18040010 z 09.08.2018 k faktúre č. 12040031 z 02.01.2013 na základe Dodatku č. 3 Zmluve o dielo č. 4600005142, s uplatneným poradím uspokojenia „E“ - iná pohľadávka proti všeobecnej podstate zapísaná v zozname pohľadávok pod por. č. 20,

- pod por. č. 8 v celkovej výške 412,44 Eur, z dobropisu č. 18040011 z 09.08.2018 k faktúre č. 13040002 z 05.04.2013 na základe Dodatku č. 3 Zmluve o dielo č. 4600005142, s uplatneným poradím uspokojenia „E“ - iná pohľadávka proti všeobecnej podstate zapísaná v zozname pohľadávok pod por. č. 21,

- pod por. č. 9 v celkovej výške 834,41 Eur, z dobropisu č. 18040012 z 09.08.2018 k faktúre č. 14040021 z 19.12.2014 na základe Dodatku č. 3 Zmluve o dielo č. 4600005142, s uplatneným poradím uspokojenia „E“ - iná pohľadávka proti všeobecnej podstate zapísaná v zozname pohľadávok pod por. č. 22,

v celkovej výške 27.971,76 Eur, že tieto sú čo do právneho dôvodu, výšky a poradia v celom rozsahu zistené.

3. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštalcie skonštatoval, že predmetom konania bolo len právne posúdenie správnosti prihlásených pohľadávok žalobcu a či ich popretie správcom, na základe ním uvedených právnych dôvodov, bolo správne a opodstatnené. Podľa súdu prvej inštalcie bolo popretie pohľadávok žalobcu správcom v postavení žalovaného účinné, nakoľko tento popretie pohľadávok riadne a jednoznačne odôvodnil tak, že sú z neho zrejmé konkrétne dôvody, pre ktoré považoval správca pohľadávky žalobcu za sporné a ktoré dôvody boli preto spôsobilé vymedziť predmet incidenčného konania.

4. Za nespornú v konaní považoval súd prvej inštalcie skutočnosť, že úpadca postúpil pohľadávky z titulu cien za vykonané diela tretej osobe (Tatra banka, a.s.), ktorej žalobca plnil ceny za vykonané diela, na základe čoho pohľadávky zanikli splnením. Rovnako podľa súdu prvej inštalcie nebolo sporné, že úpadca následne uzavrel so žalobcom Dodatok č. 3 k Zmluve o dielo zo dňa 18.03.2010 a Dodatok č. 3 k Zmluve o dielo zo dňa 31.03.2010 (ďalej aj ako „Dodatky č. 3“). Z obsahu predmetných Dodatkov č. 3 súd prvej inštalcie zistil, že zmluvné strany modifikovali výšku (postúpenej) ceny diela tak, že úpadca poskytol žalobcovi zľavu z ceny diela, v dôsledku ktorej skutočností úpadca vystavil žalobcovi dobropisy, vzťahujúce sa na pôvodné faktúry postúpené Tatra banke, a.s. Na základe uvedených skutočností mal súd prvej inštalcie za preukázané, že úpadca týmto právnym úkonom menil výšku pohľadávok (pôvodne svojich) voči žalobcovi, ktorými však už v čase uzavretia Dodatkov č. 3 a v čase vystavenia dobropisov nedisponoval, nakoľko ich postúpil tretej osobe (Tatra banke, a.s.). Súd prvej inštalcie preto uzavrel, že postúpením svojich pohľadávok úpadca prestal byť ich veriteľom, zmluvnou stranou, a preto nebol oprávnený nijakým spôsobom meniť výšku týchto pohľadávok, príp. akýmkoľvek iným spôsobom meniť obsah týchto právnych úkonov ani práv a povinností z neho vyplývajúcich. Súd prvej inštalcie bol toho názoru, že tento úkon mohol urobiť jedine postupník, ktorý sa nadobudnutím pohľadávok z titulu ceny za vykonané dielo stal veriteľom, a teda zmluvnou stranou v časti týchto konkrétnych pohľadávok voči žalobcovi. Dodatky č. 3 k Zmluvám o dielo preto súd prvej inštalcie posúdil v tejto časti za absolútne neplatný právny úkon, nakoľko ich predmetom bolo nemožné plnenie

ako aj z dôvodu ich rozporu so zákonom (§ 493 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého záväzkový vzťah bez súhlasu strán meniť nemožno).

5. Argumentáciu žalobcu, v zmysle ktorej sa jednalo o nový právny vzťah medzi žalobcom a úpadcom vzniknutý na základe urovnania v zmysle ust. § 585 Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie vyhodnotil ako neudržateľnú. Súd prvej inštancie považoval za potrebné zdôrazniť, že ani urovanie sporných práv a povinností nesmie byť v rozpore so zákonom, a pokiaľ chcel úpadca uznať žalobcom uplatnené nároky z vád diela, mal postupovať v súlade so zákonom a zobrať do úvahy existujúci právny stav vo vzťahu k pohľadávkam z titulu ceny diela, ktoré medzičasom postúpil tretej osobe, a teda prestal byť ich veriteľom ako stranou tohto záväzkového vzťahu. Rovnaký názor súd prvej inštancie zaujal aj k tvrdeniu žalobcu, že jeho pohľadávka, ktorá vznikla z dohody o urovaní uvedenej v čl. 17 Dodatku č. 3 tej - ktorej zmluvy o dielo, je pohľadávkou z nového samostatného právneho titulu, ktorým je urovanie. Súd prvej inštancie upozornil, že pre posúdenie právneho úkonu je nepodstatné, ako ho zmluvné strany pomenujú, pretože podstatným je jeho obsah a z neho vyplývajúce právne účinky a dôsledky. Z obsahu Dodatkov č. 3 mal súd prvej inštancie bez akýchkoľvek pochybností za zistené, že ich právnym dôsledkom a účinkom je zmena pôvodnej ceny za dielo, ktorú bol žalobca povinný za vykonanie diela zaplatiť úpadcovi a zaplatil ju tretej osobe, na ktorú úpadca svoje pohľadávky voči žalobcovi postúpil. Okrem iného súd prvej inštancie upozornil, že táto zmena (pôvodnej ceny za dielo) sa účtovne premietla do vystavenia dobropisov úpadcom žalobcovi k pôvodne ním vystaveným faktúram, ktorými účtoval cenu diela žalobcovi. S poukazom na znenie ust. § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené, súd prvej inštancie zdôraznil, že úpadca postúpením pohľadávok stratil akékoľvek práva s nimi spojené, a teda aj právo poskytnúť zľavu z ceny za vykonané dielo. Súd prvej inštancie z uvedeného dôvodu uzavrel, že Dodatky č. 3 sú právnym úkonom absolútne neplatným aj pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

6. V súvislosti s rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 9Cbi/7/2009, na ktoré poukázal žalobca, súd prvej inštancie uviedol, že závery v ňom vyslovené nie sú v plnom rozsahu aplikovateľné na prejednávanú vec, pretože sa jedná o inú skutkovú, a teda aj právnu situáciu. V konaní vedenom pod sp. zn. 9Cbi/7/2009 sa jednalo o postupovanú pohľadávku, ku ktorej bol neskôr vystavený dobropis, avšak táto v čase súdneho uplatnenia nároku z dobropisu uhradená nebola, v dôsledku čoho súd posudzoval uplatnený nárok z dobropisu aj s poukazom na túto skutočnosť. Za podstatné v tomto konaní považoval súd prvej inštancie zodpovedanie otázky, či pôvodný veriteľ pohľadávky po tom, ako postúpil pohľadávku postupníkovi (napr. z titulu ceny diela tak, ako to bolo v tomto prípade), môže poskytnúť objednávateľovi diela zľavu z ceny diela, teda zľavu z „postúpenej“ pohľadávky. K zodpovedaniu tejto otázky súd prvej inštancie zaujal negatívne stanovisko s odôvodnením, že by sa v opačnom prípade jednalo o právny úkon absolútne neplatný pre rozpor so zákonom, nakoľko nikto nemôže uzavrieť právny úkon, ktorého účinky zasahujú do práv a povinností, resp. do právneho postavenia subjektu, ktorý nie je jeho účastníkom (§ 493 Občianskeho zákonníka).

7. Za neprípustné posúdil súd prvej inštancie, aby sa postupník dostal do právneho postavenia „nositeľa“ bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť v dôsledku toho, že pohľadávku, ktorú mu postupca postúpi, postupca následne „poníži“ tak, že poskytne dlžníkovi tejto pohľadávky zľavu z pôvodne uplatnenej sumy (ceny diela). Postupca podľa názoru súdu prvej inštancie nemá na takéto konanie právny titul, keďže pohľadávku z titulu ceny diela postúpil, čím prestal byť jej veriteľom ako aj zmluvnou stranou tohto dielčieho právneho vzťahu. Uvedené platí aj napriek tomu, že základná zmluva o dielo uzavretá medzi pôvodnými zmluvnými stranami môže naďalej trvať (napr. ak neuplynuli záručné lehoty alebo plnenie zo strany zhotoviteľa prebieha aj naďalej). Súd prvej inštancie zdôraznil, že uvedené nemá vplyv na právo objednávateľa uplatňovať nároky z vád diela v súlade s príslušnými ustanoveniami zmluvy (zákona) v prípade vadného plnenia. Tieto ale musia zmluvné strany zmluvy o dielo vysporiadať s ohľadom na postúpenie pohľadávky z titulu ceny diela tretej osobe.

8. V súvislosti s argumentáciou žalobcu rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. apríla 2012, sp. zn. 4MOBdo/2/2011, súd prvej inštancie upozornil, že sa jedná o citovanie právneho názoru dovolateľa, ktorým bol generálny prokurátor, a nie právny názor súdnej autority - Najvyššieho súdu SR, vyslovený v predmetnej veci a ktorý by mohol / mal byť záväzný aj pre súd v tomto konaní. Právne závery Najvyššieho súdu SR, na ktoré poukázal žalobca, sú podľa názoru súdu prvej inštancie v jeho neprospech a potvrdzujú právne závery v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie v tomto konaní (a teda aj tvrdenia žalovaného): „Stotožnil sa (dovolací súd) aj s námietkami dovolateľa, ktoré sa týkali

právneho posúdenia dôvodnosti dobropisov, realizovaných postupom po postúpení pohľadávky z hľadiska ich právnych účinkov,...". Generálny prokurátor v postavení dovolateľa totiž vo vzťahu k dobropisom uviedol, že: „Účinky dobropisu vydávaného až po postúpení pohľadávky sú v rozpore s § 493 Občianskeho zákonníka, keďže priamo zasahujú do obsahu záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, spočívajúcim v práve žalobcu na plnenie od žalovaného a jeho povinnosti toto plnenie poskytnúť. Aj podľa ust. § 570 a § 574 Občianskeho zákonníka iba veriteľ môže svojím úkonom zbaviť dlžníka povinnosti plniť. Dobropis vo vzťahu k postúpenej pohľadávke predstavuje jednak nemožné plnenie, ako aj svojím účelom odporuje uvedeným ustanoveniam zákona, čo má za následok jeho neplatnosť vo vzťahu k pohľadávke podľa § 37 ods. 2 a § 39 Občianskeho zákonníka, na čo mali sudy prihliadať ex offio.”

9. Súd považoval za potrebné uviesť, že za absolútne neplatný právny úkon považuje samotnú dohodu o urovaní obsiahnutú v čl. 17 Dodatku č. 3 k tej - ktorej Zmluve o dielo, t. j. túto časť Dodatkov č. 3, nakoľko samotný dobropis je len účtovný spôsob realizácie tejto dohody žalobcu s úpadcom. Súd prvej inštancie preto uzavrel, že dohoda o urovaní je absolútne neplatným právnym úkonom uzavretým v rozpore so zákonom z vyššie uvedených dôvodov.

10. V závere súd prvej inštancie skonštatoval, že žaloba žalobcu nie je dôvodná, pretože popretie pohľadávok správcom konkurznej podstaty úpadcu bolo dôvodné, a to aj napriek tomu, že sa súd prvej inštancie s dôvodmi popretia v plnom rozsahu nestotožnil (konkrétne v časti právneho názoru o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane postupníka). V podstatných a rozhodujúcich dôvodoch popretie pohľadávok súd prvej inštancie posúdil ako správne a opodstatnené.

11. Vzhľadom na to, že v konaní pred súdom prvej inštancie žalobca žiadal rozhodnúť o žalobe rozsudkom pre zmeškanie, súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí upozornil, že v danom prípade neboli splnené procesné podmienky na rozhodnutie podľa ustanovenia § 274 ods. 1 C. s. p., nakoľko sa nejednalo o žalobu podľa ust. § 137 písm. a/ C. s. p., t. j. nejednalo sa o žalobu o splnení povinnosti.

12. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dňa 23. júla 2020, č. k. 43CoKR/8/2020-278, výrokom I. rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. septembra 2019, č. k. 26Cbi/2/2019-207, vo výroku II. opravil tak, že správne má znieť: „Žalovanému priznáva právo na náhradu trov tohto konania v rozsahu 100 %.”, výrokom II. rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 26. septembra 2019, č. k. 26Cbi/2/2019-207, potvrdil s tým, že žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

13. Po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nebolo možné vyhovieť. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil, keď žalobu žalobcu zamietol. Ďalej odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie umožnil žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva. Odvolací súd nezistil, že by konanie na súde prvej inštancie malo inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nezistil ani vady procesných podmienok. Podľa ust. § 387 ods. 2 C. s. p. sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil.

14. V rámci odôvodnenia odvolací súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.01.2017, sp. zn. 3Obdo/70/2016, podľa ktorého „Konkurzný súd nie je oprávnený preskúmať popretú pohľadávku z iných dôvodov ako tých, ktoré správca uviedol v incidenčnom konaní v popieracom prejave obsiahnutom v zozname pohľadávok. Účelom incidenčného konania je rozhodnúť o tom, či dôvody obsiahnuté v popieracom prejave správcu zodpovedajú skutočnosti a vylučujú pohľadávku z uspokojenia v konkurze tak, ako bola prihlásená.” S ohľadom na uvedené odvolací súd ozrejmil, že sa zo strany súdu prvej inštancie nejednalo o prílišný formalizmus ani o inú vadu konania, ak súd prvej inštancie ustálil, že predmetom konania bolo len právne posúdenie správnosti prihlásených pohľadávok žalobcu a správnosť a opodstatnenosť ich popretia správcom, na základe ním uvedených dôvodov.

15. Odvolací súd nepovažoval v konaní za sporné, že na základe Zmluvy o dielo č. 4600005142 a Zmluvy o dielo č. 4600005198 úpadcovi vznikli proti žalobcovi pohľadávky titulom ceny diela, ktoré pohľadávky úpadca postúpil spoločnosti Tatra banka, a.s.. Postúpením pohľadávky síce úpadca naďalej zostal zmluvnou stranou Zmluvy o dielo č. 4600005142 a Zmluvy o dielo č. 4600005198, ale právo na plnenie ceny diela prešlo na postupníka, a teda veriteľom žalobcu sa stala spoločnosť Tatra banka, a.s.. V konaní pritom nebolo sporné, že cenu diela žalobca spoločnosti Tatra banka, a.s. ako postupníkovi aj

uhradil, odvolací súd poukázal na to, že samotný žalobca v prihláške pohľadávky uviedol, že plnil svoj záväzok na účet určený v oznámení o postúpení pohľadávky. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. októbra 2010, sp. zn. 3Obdo/7/2009, z ktorého vyplýva, že „Predmetom postúpenia môže byť len určitá pohľadávka, t. j. právo na plnenie od dlžníka, nie však celý záväzkový vzťah, z ktorého pohľadávka vznikla, v ktorom prípade ide už o zmenu zmluvy, a teda zmenu vzájomných práv a povinností tvoriacich obsah záväzku, ktorá predpokladá v zmysle § 493 Občianskeho zákonníka dohodu zmluvných strán.”

16. Za potrebné považoval odvolací súd upriamiť pozornosť aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. júna 2019, sp. zn. 2Cdo/125/2018, v ktorom sa uvádza, že „Občiansky zákonník obsahuje právnu konštrukciu, na základe ktorej prechádza s postúpenou pohľadávkou na postupníka ex lege aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. Ide o akcesorické práva, ktoré sú spojené s pohľadávkou ako hlavným záväzkom, a ktoré vznikli a trvajú v súvislosti s existenciou pohľadávky a jej obsahom. ... Ak sa však postupuje pohľadávka, s postúpenou pohľadávkou dochádza bez ďalšieho aj k prevodu ďalších práv spojených s pohľadávkou, ktoré sú na prevádzanej pohľadávke závislé (§ 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka).”

17. Z vykonaného dokazovania uskutočneného súdom prvej inštancie mal odvolací súd za preukázané, že právo na poskytnutie zľavy zo zmluvnej ceny žalobca a úpadca dojednali v čl. 17.3 Dodatku č. 3 zo dňa 25.07.2018 ku Zmluve o dielo č. 4600005142 a v čl. 17.3 Dodatku č. 3 zo dňa 25.07.2018 ku Zmluve o dielo č. 4600005198, v ktorých sa dohodli, že právo žalobcu na zmluvnú pokutu sa nahrádza novým právom, a to právom na zľavu zo zmluvnej ceny, čím právo žalobcu na zmluvnú pokutu zaniká a úpadca sa zaviazal na poskytnutie zľavy zo zmluvnej ceny s tým, že úpadca vystaví a doručí dobropis v dohodnutej výške a dobropis sa bude vzťahovať k pôvodnej skôr vystavenej faktúre.

18. S prihliadnutím na ust. § 560 a nasl. Obchodného zákonníka, podľa ktorého zľava z ceny je jedným z nárokov z vád diela, odvolací súd v odôvodnení uviedol, že v prejednávanej veci nedošlo k poskytnutiu zľavy z ceny diela po splnení podmienok dohodnutých v príslušnej Zmluve o dielo, resp. po splnení zákonných predpokladov pri nárokoch z vád diela, ale k poskytnutiu zľavy z ceny diela došlo z dôvodu urovnania, keď sporné právo žalobcu na zmluvnú pokutu bolo nahradené právom na zľavu zo zmluvnej ceny. Inými slovami, žalobcovi tak právo na zľavu z ceny diela malo vzniknúť na základe následnej dohody žalobcu a úpadcu (urovnania), a nie na základe vopred zmluvou upravených alebo zákonom predpokladaných dôvodov.

19. Odvolací súd zhodne ako súd prvej inštancie zdôraznil, že v dôsledku postúpenia pohľadávky titulom ceny diela však medzi žalobcom a úpadcom v čase urovnania už neexistoval záväzkový vzťah, na základe ktorého úpadca ako veriteľ mal právo požadovať od žalobcu ako dlžníka plnenie titulom ceny diela a žalobca ako dlžník mal povinnosť splniť záväzok titulom ceny diela úpadcovi ako veriteľovi. Nakoľko úpadca prestal byť veriteľom pohľadávky z titulu ceny diela, nemohol robiť žiadne dispozície, ktoré by mali dosah na výšku ceny diela, t. j. na postúpenú pohľadávku. Právo na poskytnutie zľavy z ceny diela bolo tak podľa názoru odvolacieho súdu potrebné vyhodnotiť ako právo závislé na cene diela, a teda ako právo prechádzajúce s postúpenou pohľadávkou.

20. Ďalej odvolací súd uviedol, že aj keď z Dodatkov č. 3 nevyplývajú pre spoločnosť Tatra Banka, a.s. žiadne práva a povinnosti, nič to nemení na závere, že veriteľom žalobcu z titulu jeho záväzku zaplatiť cenu diela bola spoločnosť Tatra Banka, a.s.. Odvolací súd preto skonštatoval, že ani po zániku záväzku úpadcu jeho splnením, nemohli žalobca a úpadca bez súhlasu spoločnosti Tatra Banka, a.s. platne robiť úkony, ktoré by menili obsah tohto záväzkového vzťahu. Navyše, tak ako to bolo dohodnuté v čl. 17.3 Dodatkov č. 3, aj dobropisy ako účtovné doklady boli úpadcom vystavené k jednotlivým faktúram (daňovým dokladom), ktorými úpadca fakturoval žalobcovi cenu diela a boli vystavované ako „poskytnutie zľavy” za tú-ktorú časť fakturovanej ceny diela, pričom práve tieto pohľadávky boli postúpené spoločnosti Tatra Banka, a.s..

21. Odvolací súd s prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti súhlasil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že Dodatky č. 3 sú v časti dojednania práva žalobcu na zľavu z ceny diela absolútne neplatnými právnymi úkonmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pretože nimi malo dôjsť k zmene záväzkového vzťahu bez súhlasu spoločnosti Tatra Banka, a.s., ktorá bola v postavení veriteľa, čo je v rozpore s § 493 Občianskeho zákonníka. Predmet plnenia podľa čl. 17.3 Dodatku č. 3 zo dňa 25.07.2018 k Zmluve o dielo č. 4600005142 a podľa čl. 17.3 Dodatku č. 3 zo dňa 25.07.2018 k Zmluve o dielo č. 4600005198 odvolací súd vyhodnotil ako právne nemožný v celom rozsahu.

22. K argumentácii žalobcu odkazujúcej na čl. 11.2 (a) Všeobecných podmienok dodávky a montáže, podľa ktorej na základe postúpenia pohľadávky nedošlo k prevodu ani zániku povinnosti úpadcu uhradiť žalobcovi zmluvnú pokutu alebo poskytnúť žalobcovi zľavu z ceny diela vo výške zodpovedajúcej zmluvnej pokute, rovnako nedošlo k prevodu ani zániku práva žalobcu na zmluvnú pokutu alebo poskytnutie zľavy z ceny diela, odvolací súd upozornil, že žalobca si popreté pohľadávky neprihlásil právnym titulom zmluvnej pokuty. Nakoľko zľava z ceny diela a zmluvná pokuta predstavujú samostatné a rozdielne právne inštitúty, odvolací súd nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že Dodatkami č. 3 sa realizovalo právo žalobcu na zmluvnú pokutu s tým, že urovnaním vznikol nový a samostatný právny titul, ale naopak súhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že právnym dôsledkom a účinkom Dodatkov č. 3 bola zmena ceny diela, pričom veriteľom pohľadávky na úhradu ceny diela už nebol úpadca, ale spoločnosť Tatra banka, a.s..

23. S odkazom na ust. § 32 ods. 14 veta druhá zákona č. 7/2005 Z. z., podľa ktorého sa v žalobe o určenie popretej pohľadávky môže žalobca domáhať najviac toho, čo uviedol v prihláške pohľadávky, odvolací súd zobral do úvahy právny dôvod prihlásených pohľadávok, ktorý uviedol samotný žalobca v prihláške. S ohľadom na uvedené odvolací súd skonštatoval správne skutkové zistenie súdu prvej inštancie v tom, že zmluvné strany modifikovali výšku (postúpenej) ceny diela tak, že úpadca poskytol žalobcovi zľavu z ceny diela, v dôsledku ktorej skutočnosti úpadca vystavil žalobcovi dobropisy, vzťahujúce sa na pôvodné faktúry postúpené Tatrabanke a.s.. Odvolací súd nevezhladol potrebu, aby súd prvej inštancie v popise skutkového stavu uvádzal, že predmetom Dodatkov č. 3 bola aj dohoda o rozšírení predmetu diela, o zmene iných článkov príslušnej Zmluvy o dielo a o urovaní sporného práva žalobcu a o vzájomnom vzdaní sa ďalších práv. Rovnako nebolo podľa odvolacieho súdu potrebné, aby súd prvej inštancie zohľadnil skutočnosť, že v zmysle Dodatkov č. 3 započítací prejav mohol urobiť ako úpadca, tak aj žalobca. Účelom tohto incidenčného konania totiž nebolo posúdiť, či žalobca mal proti úpadcovi akúkoľvek pohľadávku, ale účelom bolo posúdiť, či pohľadávky žalobcu, tak ako boli prihlásené, vzhľadom na dôvody popretia, sú vylúčené z uspokojenia v konkurze. Odvolací súd preto zdôraznil, že bolo na žalobcovi, aby v prihláške pohľadávky jasne, určite a zrozumiteľne uviedol právny dôvod svojich pohľadávok, keďže v tomto incidenčnom konaní už právny dôvod prihlásených pohľadávok meniť nemohol.

24. S tvrdením žalobcu v odvolaní, že v prípade aplikácie názoru súdu prvej inštancie by postúpením pohľadávok úpadca stratil akékoľvek práva s nimi spojené, a teda aj právo poskytnúť žalobcovi zľavu z ceny za vykonané dielo, čím by došlo k zhoršeniu postavenia žalobcu ako dlžníka, ktorý záver žalobca považoval za odporujúci ust. § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, sa odvolací súd nestotožnil. Odvolací súd naopak uviedol, že žalobcovi ako dlžníkovi zostali po postúpení pohľadávok zachované všetky práva, ktoré mu ako objednávateľovi patrili, vrátane nárokov z väd diela a nároku na zmluvnú pokutu, pričom ako správne uviedol aj súd prvej inštancie, žalobca a úpadca by ich museli vysporiadať s ohľadom na postúpenie pohľadávky z titulu ceny diela.

25. Právne posúdenie uskutočnené súdom prvej inštancie, spočívajúce v zamietnutí žaloby, odvolací súd vyhodnotil ako správne, pretože mal za to, že súd prvej inštancie vychádzal z dostatočných a správnych skutkových zistení.

26. Okrem nesprávneho právneho posúdenia žalobca v rámci odvolania namietal, že súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 26.09.2019 v rámci predbežného právneho posúdenia veci neuviedol odklon od žalobcom uvádzaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. apríla 2012, sp. zn. 4MOBdo/2/2011, ako ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, v dôsledku čoho sa žalobca nemohol k tomuto vyjadriť, produkovať ďalšie dôkazy ani predložiť príklady ďalšej rozhodovacej praxe súdov. K tejto námietke odvolací súd uviedol, že predbežné právne posúdenie veci nemusí sudca vyčerpávajúco odôvodňovať, pretože by tým predstihol náležitosti verejného vyhlásenia rozhodnutia a predovšetkým jeho písomného vyhotovenia, ale na jeho základe musí byť stranám a ich zástupcom dostatočne zrejmé, aký výrok rozhodnutia vo veci samej možno očakávať. Súd prvej inštancie pri predbežnom právnom posúdení veci podľa odvolacieho súdu dostatočne určito a zrozumiteľne formuloval názor, prečo sa stotožňuje s dôvodmi popretia pohľadávok žalobcu. Okrem iného odvolací súd ozrejmlil, že medzi povinné náležitosti odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nepatrí odkazovať na ustálenú rozhodovaciu prax. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uzavrel, že nevyjadrenie sa súdu prvej inštancie v predbežnom právnom posúdení k žalobcom predloženému rozhodnutiu dovolacieho súdu a ani k rozhodnutiu súdu prvej inštancie, na ktoré odkazoval žalovaný v úkone popretia pohľadávok

žalobcu, nepredstavuje procesný postup, ktorým by súd prvej inštancie znemožnil žalobcovi realizáciu jeho procesných práv a nepredstavuje ani inú vadu konania.

27. Žalobcom vytýkaný odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. apríla 2012, sp. zn. 4MOBdo/2/2011) odvolací súd posúdil ako nedôvodný. V tejto súvislosti odvolací súd upozornil, že žalobca poukazoval na argumentáciu dovolateľa, a nie na závery dovolacieho súdu, pričom súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia správne uviedol, ktoré závery v rozhodnutí sp. zn. 4MOBdo/2/2011 vyslovil dovolací súd a ktoré boli len názormi a tvrdeniami dovolateľa.

28. Odvolací súd bol toho názoru, že v konaní vedenom pod sp. zn. 4MOBdo/2/2011 bola riešená odlišná vec po skutkovej aj právnej stránke. Súhlas odvolací súd vyjadril s názorom súdu prvej inštancie, že závery dovolacieho súdu sú v neprospech žalobcu a potvrdzujú právne závery a odôvodnenie súdu prvej inštancie o nedôvodnosti žaloby žalobcu. Odvolací súd poukázal na to, že sa dovolací súd stotožnil s námietkami dovolateľa, ktoré sa týkali právneho posúdenia dôvodnosti dobropisov realizovaných postupom po postúpení pohľadávky z hľadiska ich právnych účinkov. V rámci rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. apríla 2012, sp. zn. 4MOBdo/2/2011, upriamil dovolací súd pozornosť na argumentáciu dovolateľa, že: "Účinky dobropisu postupcu vydávaného až po postúpení pohľadávky sú v rozpore s § 493 Občianskeho zákonníka, keďže priamo zasahujú do obsahu záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, spočívajúcom v práve žalobcu na plnenie od žalovaného a jeho povinnosti toto plnenie poskytnúť. Aj podľa ustanovenia § 570 a § 574 Občianskeho zákonníka iba veriteľ môže svojim úkonom zbaviť dlžníka povinnosti plniť. Dobropis vo vzťahu k postúpenej pohľadávke predstavuje jednak nemožné plnenie, ako aj svojim účelom odporuje uvedeným ustanoveniam zákona, čo má za následok jeho neplatnosť vo vzťahu k pohľadávke podľa § 37 ods. 2 a § 39 Občianskeho zákonníka, na čo mali súdy prihliadať ex offio. Odvolací súd mal dobropis ako započítavací inštitút posudzovať v rovine § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka a účinky mu priznať iba vtedy, pokiaľ ho mal žalovaný v čase postúpenia a zároveň o ňom bezodkladne informovať žalobcu. Inak sa naň vzhľadom na nároky žalobcu z postúpenej pohľadávky neprihliada, a preto mu ani súd nemohol priznať takéto účinky."

29. Odvolací súd dal žalobcovi za pravdu, že mu súd prvej inštancie nedoručil podanie žalovaného zo dňa 24.06.2019, ktoré predstavovalo dupliku žalovaného na repliku žalobcu zo dňa 27.05.2019. K tomu odvolací súd zdôraznil, že mu je známa doterajšia judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na ňu nadväzujúca a odkazujúca judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vychádzajúce z formálneho poňatia kontradiktórnosti, podľa ktorého nezáleží na skutočnom význame informácie a argumentov predložených súdu a súd je absolútne povinný doručovať každé procesné podanie bez ohľadu na jeho obsah a vplyv na súdne rozhodnutie. Naproti tomu odvolací súd upozornil na existenciu materiálneho poňatia kontradiktórnosti, v zmysle ktorého je súd relatívne povinný doručovať vyjadrenia strany protistrane, teda jeho povinnosť sa obmedzuje len na doručovanie takých písomností strán, ktoré sú významné z hľadiska ich vplyvu na rozhodnutie súdu, t. j. také, ktoré obsahujú významné argumenty a informácie pre výsledok sporu.

30. Po vzatí do úvahy, že Civilný sporový poriadok výslovne neupravuje povinnosť súdu prvej inštancie doručovať žalobcovi dupliku žalovaného, že žalovaný v duplike zo dňa 24.06.2019 neuviedol žiadne nové tvrdenia a dôkazy, že sa žalobca zúčastnil na pojednávaní vo veci samej, ako aj skutočnosť, že v spore ide o incidenčné konanie o určenie popretej pohľadávky, ako aj to, že odvolací súd dňa 30.06.2020 žalobcovi dupliku žalovaného doručil, odvolací súd dospel k záveru, že nedoručenie vyjadrenia žalovaného zo dňa 24.06.2019 nepredstavuje taký procesný postup súdu prvej inštancie, ktorým by znemožnil žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

31. Odvolací súd zo súdneho spisu zistil, že predvolanie na pojednávanie nariadené na deň 27.08.2019 bolo žalobcovi doručené dňa 06.07.2019, ktorá skutočnosť vyplýva z elektronickej doručky. Písomnosťou zo dňa 25.07.2019, označenou ako Oznámenie, súd prvej inštancie stranám sporu oznámil, že vyhovuje žiadosti žalobcu o zrušenie termínu pojednávania vytýčeného na deň 27.08.2019 o 9:30 hod. a termín pojednávania prekladá na deň 26.09.2019 o 9:30 hod. Spolu s Oznámením zo dňa 25.07.2019 súd prvej inštancie doručoval stranám sporu aj písomnosť označenú ako Upovedomenie o odročení alebo odvolaní pojednávania, v ktorej bolo uvedené, že pojednávanie určené na deň 27.08.2019

o 9:30 hod. odročuje na deň 26.09.2019 z dôvodu žiadosti žalobcu o zrušenie termínu pojednávania. Oznámenie zo dňa 25.07.2019 a Upovedomenie o odročení alebo odvolaní pojednávania boli žalobcovi doručené dňa 26.07.2019, čo preukazuje elektronická doručka. Súd prvej inštancie teda žalobcovi ako strane sporu riadne a včas doručil Predvolanie na pojednávania na deň 27.08.2019 a aj Oznámenie a Upovedomenie o odročení alebo odvolaní pojednávania na deň 26.09.2019.

32. S ohľadom na skutočnosť, že žalobcovi bolo súdom prvej inštancie doručené predvolanie na pojednávania, resp. Oznámenie a Upovedomenie o odročení alebo odvolaní pojednávania, a zo žiadneho ustanovenia Civilného sporového poriadku nevyplýva, že pojednávania sa nariaďuje aj z iného dôvodu ako na prejednanie vecí samej, nemohlo byť podľa odvolacieho súdu pre žalobcu prekvapivým a ani predčasným, že na pojednávani konanom na súde prvej inštancie dňa 26.09.2019 došlo k vyhláseniu rozhodnutia vo veci samej.

33. Argumentácia žalobcu týkajúca sa zverejnenia vytýčeného pojednávania na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ako druh pojednávania bez rozhodnutia, na základe čoho žalobca nepredpokladal rozhodovanie súdu prvej inštancie vo veci samej, podľa názoru odvolacieho súdu neobstála. K uvedenému odvolací súd uviedol, že informácia zverejnená na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky nemohla mať pre žalobcu ako stranu väčší význam a dôležitosť než priama informovanosť konajúcim súdom, ktorý žalobcovi riadne a včas doručil predvolanie na pojednávania, resp. následne Oznámenie a Upovedomenie o odročení alebo odvolaní pojednávania, pričom k zmene termínu pojednávania došlo práve na základe žiadosti žalobcu. Ďalej odvolací súd poukázal na existenciu zákonného pravidla, podľa ktorého súd má rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávani. Okrem iného odvolací súd upozornil, že konajúci sudca pri určovaní termínu pojednávania nemôže jednoznačne predvídať, že na pojednávani bude vec rozhodnutá. Vzhľadom na uvedené odvolací súd zdôraznil, že pojednávania sa vždy nariaďuje na prejednanie vecí samej, tak ako to upravuje § 177 ods. 1 C. s. p., a nie ako pojednávania bez rozhodnutia. Týmto mal odvolací súd za to, že rozhodnutím o žalobe žalobcu na pojednávani konanom dňa 26.09.2019, súd prvej inštancie neznemožnil žalobcovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva.

34. V rámci odvolania žalobca namietal nedostatočnosť a nepresvedčivosť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie. K uvedenému odvolací súd uviedol, že sa podľa jeho názoru súd prvej inštancie náležite vysporiadal so skutočnosťami, zohľadnenie ktorých bolo nevyhnutné pre právne posúdenie vecí a rozhodol na základe podloženej právnej konštrukcie, ktorú dostatočne a presvedčivo odôvodnil. Odôvodnenie súdu prvej inštancie odvolací súd posúdil ako zrozumiteľné a dostatočne vyčerpávajúce na to, aby bolo zrejmé, aký myšlienkový postup viedol súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo veci. Súd prvej inštancie sa podľa názoru odvolacieho súdu s dôvodmi popretia pohľadávok žalobcu, ako aj s argumentáciou žalobcu, ktorá bola pre rozhodnutie sporu podstatná, dostatočne a presvedčivo vysporiadal. Odôvodnenie súdu prvej inštancie preto odvolací súd vyhodnotil ako zodpovedajúce ust. § 220 ods. 2 C. s. p., a rovnako tak aj požiadavke na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky.

35. Vo výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o nároku na náhradu trov konania, odvolací súd zistil chybu v písaní, pretože tento nezodpovedal výroku vyhlásenému na pojednávani uskutočnenom dňa 26.09.2019, ktorým bol súd prvej inštancie viazaný, a preto postupoval v zmysle ust. § 378 ods. 1 a § 224 C. s. p. a výrok II. napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie opravil tak, aby aj v písomnom vyhotovení rozsudku bol výrok uvedený tak, ako ho súd prvej inštancie na pojednávani dňa 26.09.2019 vyhlásil. Pretože mal žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie vo veci plný úspech, podľa § 255 ods. 1 C. s. p. patrila mu náhrada trov konania v rozsahu 100% a bolo zrejmé, že náhrada trov konania žalovanému patrila proti žalobcovi ako neúspešnej strane v konaní.

36. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnil tým, že sa jedná o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

37. V rámci dovolania žalobca trval na tom, že jeho nárok vznikol na základe urovnania, ktoré sa realizovalo formou zľavy z ceny diela, a nie samotnou zľavou z ceny diela. Týmto mal dovolateľ za to, že neobstoí záver odvolacieho súdu, o dostatočne a správne zistenom skutkovom stave súdom prvej

inštancie. Dovolateľ zdôraznil, že nárok voči úpadcovi uplatnil titulom urovnania, ktoré sa realizovalo formou zľavy z ceny diela - dobropismi k faktúram zo Zmluvy o dielo č. 4600005142 a dobropismi k faktúram zo Zmluvy o dielo č. 4600005198. Pohľadávky na finančné plnenie identifikované týmito faktúrami boli ešte pred ich splatnosťou postúpené tretej osobe - novému veriteľovi, a až po ich uhradení boli dobropisované.

38. Dovolateľ napriek vedomosti o vylúčení možnosti preskúmania skutkového stavu zisteného všeobecnými súdmi dovolacím súdom (§ 442 C. s. p.), poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20. novembra 2019, sp. zn. 3Obdo/18/2019, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 19. februára 2020, sp. zn. 1Obdo/18/2019, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 19. februára 2020, sp. zn. 1Obdo/25/2019, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 5. marca 2020, sp. zn. 1Obdo/13/2019, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. marca 2020, sp. zn. 2Obdo/9/2019, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. apríla 2020, sp. zn. 2Obdo/15/2019, v ktorých rozhodnutiach sa dovolací súd od predchádzajúcej praxe odklonil a preskúmal skutkovú otázku, t. j. vykladal, či je predmetom zmluvy o pripojení aj prístup do distribučnej sústavy, kedy nevyhnutne musel vykladať zmluvu a skúmať vôľu strán.

39. Rovnako ako v konaní pred všeobecnými súdmi dovolateľ vytýkal súdu prvej inštancie, že tento v popise skutkového stavu opomenul uviesť, že predmetom Dodatku č. 3 bola okrem dohody o zúžení predmetu Diela (a s tým spojeného zníženia ceny Diela), ktorá nesúvisela s prihlásenými pohľadávkami, aj dohoda o rozšírení predmetu Diela (a s tým spojené navýšenie ceny Diela), dohoda o zmene iných článkov Zmluvy o dielo a dohoda o urovaní sporného práva Vlastníka a vzájomnom vzdaní sa ďalších práv, ako je to uvedené v bode 2. preambuly príslušnej Zmluvy o dielo.

40. Za nesprávny považuje dovolateľ skutkový záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého „zmluvné strany modifikovali výšku (postúpenej) ceny diela tak, že úpadca poskytol žalobcovi zľavu z ceny diela, v dôsledku ktorej skutočnosti úpadca vystavil žalobcovi dobropisy, vzťahujúce sa na pôvodné faktúry postúpené Tatra banke, a.s.“. Rovnako ako súd prvej inštancie aj odvolací súd nesprávne zistil skutkový stav, keď v súvislosti so súhrnnou prihláškou v napadnutom rozhodnutí uviedol, že žalobca „ako právny dôvod svojich pohľadávok uviedol jednotlivé dobropisy, keď uviedol číslo dobropisu a dátum jeho vystavenia, ku ktorej faktúre bol dobropis vystavený, na akú sumu a na základe dodatku ku ktorej konkrétnej zmluve o dielo“. Za skutkovému stavu odporujúce považoval dovolateľ aj konštatovanie odvolacieho súdu súvisiace so súhrnnou prihláškou žalobcu, v ktorej mal žalobca ako právny dôvod svojich pohľadávok uviesť jednotlivé dobropisy, keď uviedol číslo dobropisu a dátum jeho vystavenia, ku ktorej faktúre bol dobropis vystavený, na akú sumu a na základe dodatku ku ktorej konkrétnej zmluve o dielo. Inými slovami, žalobca mal uviesť ako pohľadávku dlžníkom neuhradenú dobropisovanú sumu z dôvodu nesplnenia zmluvnej povinnosti dlžníka zaplatiť dobropis, ktorá vznikla na základe Zmluvy o dielo č. 4600005142 v znení Dodatku č. 3 a Zmluvy o dielo č. 4600005198 v znení Dodatku č. 3. Dovolateľ naopak trvá na tom, že pohľadávky žalobcu vznikli na základe Dodatkov č. 3, ktorých predmetom bolo aj urovanie (ako ich právnym titulom) formou zľavy z ceny diela, ktoré sa realizovalo vystavením dobropisov. Dovolateľ rozporoval aj právne posúdenie uskutočnené konajúcimi súdmi, podľa ktorého si žalobca nárok na zľavu z ceny diela, ktorého cena bola postúpená, môže uplatniť len u tretej osoby, ktorej boli pohľadávky na zaplatenie príslušnej ceny diela postúpené.

41. V dovolaní žalobca formuloval nasledovné dve právne otázky:

- „Je v prípade urovnania sporných práv (napr. nároku na zmluvnú pokutu) poskytnutím zľavy z ceny diela medzi veriteľom a dlžníkom právnym dôvodom vzniku pohľadávky nový právny titul urovanie nároku na zmluvnú pokutu poskytnutím zľavy z ceny diela alebo právnym dôvodom vzniku pohľadávky je zľava z ceny diela?“ (jedná sa o otázku, na ktorú sa podľa dovolateľa vzťahuje dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.)

- „Môže úpadca (postupca) a žalobca (dlžník) po postúpení pohľadávky (na zaplatenie ceny diela) urovnať sporné práva, poskytnutím zľavy z ceny diela z pohľadávky na zaplatenie ceny diela, ktorá bola postúpená?“ (jedná sa o otázku, na ktorú sa podľa dovolateľa vzťahuje dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.)

42. K prvej položenej otázke dovolateľ uviedol, že aj po postúpení konkrétnych pohľadávok úpadcu voči žalobcovi z titulu ceny za dielo podľa príslušnej Zmluvy o dielo, zmluvnými stranami príslušnej Zmluvy o dielo zostali úpadca a žalobca so všetkými právami a povinnosťami z nich vyplývajúcimi (s výnimkou práva na úhradu konkrétnych pohľadávok z titulu ceny za dielo, ktoré boli predmetom postúpenia) a

žalobcovi stále zostalo zachované právo na úhradu zmluvnej pokuty alebo právo na poskytnutie zľavy z ceny diela (aj na základe osobitnej dohody o urovnaní) a tomu zodpovedajúca povinnosť úpadcu uhradiť žalobcovi zmluvnú pokutu alebo poskytnúť zľavu z ceny diela.

43. V súvislosti s právom na úhradu zmluvnej pokuty alebo poskytnutie zľavy z ceny diela dovolateľ okrem dohody o urovnaní upriamil pozornosť na čl. 11.2 (a) Všeobecných podmienok dodávky a montáže, z ktorého vyplýva, že žalobcovi zostalo voči úpadcovi toto právo zachované, a samozrejme aj tomu zodpovedajúca povinnosť úpadcu uhradiť žalobcovi zmluvnú pokutu alebo poskytnúť zľavu z ceny diela, ktorú bol oprávnený voči úpadcovi jednostranne vymáhať (t. j. bez jeho súhlasu). Takéto právo mohlo podľa dovolateľa žalobcovi vzniknúť aj po postúpení pohľadávok úpadcu voči žalobcovi tretej osobe.

44. Na doplnenie dovolateľ upozornil, že si žalobca nemohol uplatniť právo na uhradenie zmluvnej pokuty alebo poskytnutie zľavy z ceny diela podľa čl. 11.2 (a) Všeobecných podmienok dodávky a montáže voči Tatrabanke, a.s., pretože tomu zodpovedajúca povinnosť úpadcu pri postúpení pohľadávok na Tatrabanku, .a.s. neprešla.

45. Výklad pojmu „práva spojené s pohľadávkou“ uskutočnený odvolacím súdom dovolateľ rovnako nepovažoval za správny, pretože podľa dovolateľa právom spojeným s pohľadávkou na zaplatenie ceny diela (príslušnej časti diela), nie je žiadne z práv vyplývajúcich z právneho vzťahu, z ktorého pohľadávka vznikla, teda ani právo na poskytnutie zľavy z ceny diela (na základe urovnania sporných práv medzi žalobcom a úpadcom) a ani právo na poskytnutie plnenia z väd diela. Dovolateľ trval na tom, že zánik konkrétnych čiastkových pohľadávok na úhradu ceny diela (ktoré boli predmetom postúpenia) splnením, nemá žiadny vplyv na právo žalobcu na úhradu zmluvnej pokuty alebo poskytnutie zľavy z ceny diela podľa čl. 11.2 (a) Všeobecných podmienok dodávky a montáže ani na tomu zodpovedajúcu povinnosť úpadcu.

46. Argumentácia dovolateľa ďalej smerovala k tomu, že po zániku pohľadávok, ktoré boli predmetom postúpenia, splnením, vznikol žalobcovi voči úpadcovi nárok na úhradu zmluvnej pokuty alebo poskytnutie zľavy z ceny diela. Žalobca mal preto právo si voči úpadcovi jednostranne uplatniť nárok na úhradu zmluvnej pokuty alebo poskytnutie zľavy z ceny diela podľa čl. 11.2 (a) Všeobecných podmienok dodávky a montáže. Inými slovami, nič nebránilo tomu, aby si z dôvodu spornosti nároku žalobcu na zmluvnú pokutu, dohodli v dohode o urovnaní obsiahnutej v Dodatku č. 3 príslušnej Zmluvy o dielo poskytnutie zľavy z ceny diela zo strany úpadcu v dohodnutej sume. Predmetom Dodatku č. 3 príslušnej Zmluvy o dielo bolo urovanie sporného práva žalobcu voči úpadcovi podľa čl. 11.2 (a) Všeobecných podmienok dodávky a montáže. Za právny titul na poskytnutie zľavy z ceny diela dovolateľ považuje dohodu o urovnaní obsiahnutú v Dodatku č. 3 k príslušnej Zmluve o dielo, ako samostatný zaväzovací dôvod (§ 585 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

47. Čiastkové pohľadávky Tatrabanke a.s. zanikli úhradou zo strany žalobcu, a preto podľa dovolateľa nemohlo dôjsť k ich zmene žiadnou dohodou bez ohľadu na zmluvné strany takejto dohody. Dovolateľ trval na tom, že Dodatkom č. 3 k príslušnej Zmluve o dielo nebolo žiadnym spôsobom zasiahnuté do právneho postavenia, resp. práv a povinností, Tatrabanke, a.s. (práva ponechať si úhradu ceny za dielo na základe pohľadávok identifikovaných príslušnou faktúrou úpadcu).

48. Dovolateľ sa snažil ozrejmiť, že urovanie Dodatkom č. 3 k príslušnej Zmluve o dielo vo forme zľavy z ceny diela podľa čl. 11.2 (a) Všeobecných podmienok dodávky a montáže boli žalobca spolu s úpadcom oprávnení uskutočniť, aj napriek postúpeniu pôvodných pohľadávok úpadcu tretej osobe, nakoľko žalobcovi zostali zachované všetky práva z príslušnej Zmluvy o dielo. Rovnako dovolateľ trval na neexistencii prekážky, aby si z dôvodu spornosti nároku žalobcu na zmluvnú pokutu, žalobca a úpadca v dohode o urovnaní obsiahnutej v Dodatku č. 3 príslušnej Zmluvy o dielo dohodli poskytnutie zľavy z ceny diela úpadcom v dohodnutej sume.

49. Pri druhej položenej otázke videl dovolateľ odklon všeobecných súdov od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, konkrétne od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. apríla 2012, sp. zn. 4MOBdo/2/2011. Z uvedeného judikátu dovolateľ citoval: „Účinky dobropisu postupcu vydávaného až po postúpení pohľadávky sú v rozpore s § 493 Občianskeho zákonníka, keďže priamo zasahujú do obsahu záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, spočívajúcim v práve žalobcu na plnenie od žalovaného a jeho povinnosti toto plnenie poskytnúť. ... Dobropis vo vzťahu k postúpenej pohľadávke predstavuje jednak nemožné plnenie, ako aj svojim účelom odporuje uvedeným ustanoveniam zákona, čo má za následok jeho neplatnosť vo vzťahu k pohľadávke podľa § 37 ods. 2 a § 39 Občianskeho

zákonníka, ... Napriek postúpeniu pohľadávky má žalovaný všetky svoje práva naďalej zachované, keďže dobropis samotný mu dáva uplatniteľný nárok voči postupcovi na vrátenie kúpnej ceny.“

50. Vzhľadom na vyššie uvedené mal dovolateľ za to, že Najvyšší súd SR prijal jednoznačný záver o tom, že dobropis vo vzťahu k postúpenej pohľadávke nemá žiadne účinky na postúpenú pohľadávku vo vzťahu k postupníkovi v situácii, keď dlžník ešte na postúpenú pohľadávku neplnil alebo postupca vystavil vo vzťahu k dlžníkovi dobropis. Rovnako uviedol, že nároky dlžníka voči postupcovi zostávajú naďalej zachované, t. j. aj nárok z dobropisu. Dovolaťel' vyslovil názor, že pokiaľ dobropis nemá vplyv na postupníka v situácii, kedy ešte dlžník pohľadávku neuhradil, potom nemôže mať vplyv na postupníka ani v situácii, kedy k plneniu postúpenej pohľadávky zo strany dlžníka už došlo. Tomuto právnomu záveru podľa dovolateľa nezodpovedá posúdenie obsiahnuté v rozhodnutí súdu prvej inštancie ani v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu, podľa ktorého nárok na zľavu z ceny diela, ktorého cena diela bola postúpená titulom nároku na úhradu pohľadávok, si môže žalobca uplatniť len u tretej osoby, ktorej boli pohľadávky na zaplatenie príslušnej ceny diela postúpené. Za správne považuje dovolateľ konštatovanie, podľa ktorého je urovanie zľavou z ceny diela platným právnym úkonom, pričom urovaním zľavou z ceny diela vznikol žalobcovi (v postavení dlžníka) nový nárok voči postupcovi (úpadcovi), ktorý zostal zachovaný, v dôsledku čoho sa považujú pohľadávky žalobcu voči úpadcovi z titulu urovnania zľavou z ceny diela za zistené.

51. Podľa tvrdenia dovolateľa, právom spojeným s postupovanou pohľadávkou zo Zmluvy o dielo nikdy nemôže byť právo vychádzajúce z faktického plnenia Zmluvy o dielo, ako je právo urovnať sporné práva zo Zmluvy o dielo alebo právo na zľavu z ceny diela. Pre urovanie nárokov zo Zmluvy o dielo je podľa dovolateľa potrebné, aby medzi dlžníkom a veriteľom existovali sporné práva zo Zmluvy o dielo. V prípade postúpenej pohľadávky, nový veriteľ získava len právo na úhradu pohľadávky na zaplatenie ceny diela, prípadne jej príslušenstva, avšak nikdy nie práva spojené s plnením Zmluvy o dielo, ako sú nároky z vád, nároky na zmluvné pokuty a pod. Dôraz dovolateľ kladol na to, že veriteľ (postupník) nevstupuje s dlžníkom do obligačného právneho vzťahu zo Zmluvy o dielo. Inými slovami, postúpením pohľadávky podľa dovolateľa nedochádza k postúpeniu celého právneho vzťahu.

52. V tejto súvislosti dovolateľ uviedol, že za účelom poskytnutia zľavy z ceny diela dlžníkovi novým veriteľom by bolo potrebné, aby sa tento zúčastňoval na plnení Zmluvy o dielo, resp. mal vedomosti o skutočnostiach zakladajúcich právo na zľavu z ceny diela. Nakoľko však postúpením pohľadávky v danom prípade nedošlo k zmene v osobe účastníka právneho vzťahu, z ktorého postupovaná pohľadávka vznikla, takýto postup nepovažuje dovolateľ za možný. Vzhľadom na uvedené dovolateľ konštatoval nesprávnosť záveru odvolacieho súdu, že na postupovanej pohľadávke, spočívajúcej v úhrade ceny diela, je závislé aj právo na poskytnutie zľavy z diela. Odvolací súd síce v napadnutom rozhodnutí poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27. júna 2018, sp. zn. 2Cdo/125/2018, avšak toto rozhodnutie Najvyššieho súdu SR podľa názoru dovolateľa nemožno použiť na daný prípad, pretože sa jednalo o spotrebiteľský spor, kedy mal dlžník právo na uplatnenie všetkých námietok voči postupníkovi, pričom právom spojeným s postupovanou pohľadávkou alebo závislým na postupovanej pohľadávke, je právo domáhať sa, že zmluva o pôžičke je bezúročná založená osobitným predpisom - § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

53. Za potrebné zdôrazniť považoval dovolateľ, že „Zmluvou o postúpení pohľadávky sa z hľadiska jej účinkov vždy prevádza iba konkrétne právo postupcu na plnenie voči dlžníkovi, nie však zmluvný vzťah ako celok. Postupník na základe cesie nevstupuje do základného obligačného vzťahu s dlžníkom, z ktorého postupovaná pohľadávka vznikla, a ktorého obsah môže tvoriť značný objem práv a povinností, ktoré nie sú postúpením dotknuté. Účastníkom pôvodného záväzkového vzťahu ostáva naďalej postupca. Spolu s pohľadávkou nadobúda postupník aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. S postúpenou pohľadávkou nadobúda postupník osobitnú povinnosť strpieť prípadné uplatnenie námietok, ktorými dlžník v čase postúpenia disponoval voči postupcovi, vrátane kompenzačnej námietky vo vzťahu k pohľadávkam, ktoré mal dlžník voči postupcovi v čase notifikácie.“ Števec M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II., § 451-880. Komentár. Praha C. H. Beck, 2015, s. 1805

54. Okrem rozporu právneho záveru odvolacieho súdu, ohľadom postúpenia pohľadávky z ceny diela, s ktorou je spojené aj právo na zľavu z ceny diela, s právnou teóriou, dovolateľ poukázal aj na rozpor s ustálenou rozhodovacou praxou, za ktorú dovolateľ považoval rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. októbra 2010, sp. zn. 3Obdo/7/2009. Z uvedeného rozsudku Najvyššieho súdu SR vyplýva, že

„Predmetom postúpenia môže byť len určitá pohľadávka, t. j. právo na plnenie od dlžníka, nie však celý záväzkový vzťah, z ktorého pohľadávka vznikla, v ktorom prípade ide už o zmenu zmluvy, a teda zmenu vzájomných práv a povinností tvoriacich obsah záväzku, ktorá predpokladá v zmysle § 493 Obč. zák. dohodu zmluvných strán.“

55. Dovolateľ upozornil, že predmetom urovnania obsiahnutým v Dodatku č. 3 príslušnej Zmluvy o dielo nie je ani fakticky, ani právne nemožné plnenie (§ 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Rovnako dovolateľ trval na tom, že sa nejedná ani o právny úkon, ktorý by bol v rozpore so zákonom podľa ust. § 39 v spojení s ust. § 493 Občianskeho zákonníka.

56. V závere dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie, alternatívne, aby dovolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

57. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu vyjadril s tým, že považuje napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu za vecne správne, kedy obidva konajúce súdy náležite zistili skutkový stav, vec správne právne posúdili a pri svojom rozhodovaní dodržali všetky procesnoprávne predpisy. S tvrdeniami žalobcu v dovolaní žalovaný vyjadril svoj nesúhlas. Odvolací súd a rovnako tak aj súd prvej inštancie sa vo svojich odôvodneniach dostatočne vysporiadali s argumentáciou žalobcu, ktorú uvádzal v priebehu konania. S dovolateľom tvrdeným odklonom od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. apríla 2012, sp. zn. 4MOBdo/2/2011, sa žalovaný nestotožnil. Podľa jeho názoru predmetné rozhodnutie obsahuje právne závery, ktoré sú na neprospech žalobcu v prebiehajúcom konaní. Žalovaný opätovne poukázal, že žalobca svoju argumentáciu súvisiacu s rozhodnutím, sp. zn. 4MOBdo/2/2011, zakladá na právnych názoroch vyslovených generálnym prokurátorom, a nie Najvyšším súdom SR ako súdnej autority. V ďalšom žalovaný upriamil pozornosť na to, že v konaní vedenom pod sp. zn. 4MOBdo/2/2011 išlo o skutkovo inú situáciu, kedy k zaplateniu postúpenej pohľadávky ešte nedošlo, pričom právo na zaplatenie peňazí bolo uplatnené postupníkom voči dlžníkovi. Na rozdiel od dovolateľa žalovaný nepovažuje okolnosti, kedy už došlo k zaplateniu postúpenej pohľadávky, za rovnakú skutkovú situáciu, oproti tomu keď k zaplateniu postúpenej pohľadávky ešte nedošlo.

58. K dovolateľom tvrdenému vzniku pohľadávok prihlásených súhrnnou prihláškou na podklade urovnania sporných práv a povinností žalobcu a úpadcu v Dodatkoch č. 3 k príslušnej Zmluve o dielo, žalovaný uviedol, že táto skutočnosť nezodpovedá textu Dodatkov č. 3, pretože úpadca poskytol žalobcovi zľavu z ceny diela, to znamená, že sa nejedná o nový právny vzťah, ale o pôvodný a ten istý zmluvný vzťah existujúci medzi žalobcom a úpadcom. Žalovaný trvá na tom, že príslušné ustanovenia Dodatkov č. 3, o ktorých žalobca uvádza, že sú dohodou o urovaní, nepredstavujú urovanie, ktoré je zakotvené v ust. § 585 - § 587 Občianskeho zákonníka, a preto z nich ani nevyplývajú účinky urovnania.

59. Žalovaný sa v celom rozsahu stotožnil so záverom konajúcich súdov, podľa ktorého postupca nemôže po postúpení nakladať s postúpenou pohľadávkou a ak tak urobí, takýto jeho úkon je pre nemožné plnenie a jeho rozpor so zákonom právnym úkonom absolútne neplatným. V závere svojho vyjadrenia k dovolaniu žalovaný navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol.

60. K vyjadreniu žalovaného k dovolaniu sa vyjadril žalobca. V rámci svojho vyjadrenia žalobca skonštatoval, že žalovaný neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by už neuviedol v konaní pred všeobecnými súdmi. Rovnako podľa žalobcu žalovaný nezaujal žiadne stanovisko k dovolacím argumentom a dôvodom uvádzaným žalobcom. Tvrdenie žalovaného, že urovanie medzi žalobcom a úpadcom nespĺňa náležitosti vyžadované Občianskym zákonníkom, a preto z neho nevyplývajú ani zákonom predpokladané účinky, považuje dovolateľ ako nedostatočne odôvodnené len s odkazom na rozhodnutia konajúcich súdov.

61. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj ako „dovolací súd“) [(ust. § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca v súlade s ust. § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

62. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

63. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže

uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

64. Podľa ust. § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ust. § 420 a § 421 C. s. p.. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

65. Podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), a od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

66. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

67. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju sám, nakoľko nemôže byť viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 C. s. p. oprel dovolateľ prípustnosť dovolania (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 9. júna 2020, č. k. I. ÚS 51/2020).

68. Podľa § 428 C. s. p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

69. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

70. Podľa ust. § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

71. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa ust. § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (ust. § 421 C. s. p. v spojení s ust. § 432 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

72. Dovolací súd ďalej uvádza, že právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu viď aj 3Cdo/158/2017). Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného

súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 C. s. p. je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

73. Pokiaľ v dovolaní vymedzená otázka, ktorú má podľa dovolateľa posudzovať dovolací súd, predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 C. s. p. a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť.

74. Dovolateľ ďalej vo vzťahu k prvej otázke vyvodzoval prípustnosť dovolania z ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p..

75. Dovolateľ v prípade výslovne uvedeného dovolacieho dôvodu v dovolaní vyplývajúceho z ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. formuloval prvú otázku v nasledovnom znení: „Je v prípade urovnania sporných práv (napr. nároku na zmluvnú pokutu) poskytnutím zľavy z ceny diela medzi veriteľom a dlžníkom právnym dôvodom vzniku pohľadávky nový právny titul urovanie nároku na zmluvnú pokutu poskytnutím zľavy z ceny diela alebo právnym dôvodom vzniku pohľadávky je zľava z ceny diela?“

76. Zo znenia tejto otázky, ako aj z obsahu samotného dovolania dovolací súd mal za to, že dovolateľ sa položenou otázkou domáha určenia, čo je v danom prípade právnym dôvodom vzniku pohľadávky, a to buď urovanie alebo zľava z ceny diela.

77. Argumentácia dovolateľa vzťahujúca sa na prvú položenú otázku spočívala v tom, že aj po postúpení konkrétnych pohľadávok úpadcu voči žalobcovi z titulu ceny za dielo podľa príslušnej Zmluvy o dielo, zmluvnými stranami príslušnej Zmluvy o dielo zostali úpadca a žalobca so všetkými právami a povinnosťami z nich vyplývajúcimi (s výnimkou práva na úhradu konkrétnych pohľadávok z titulu ceny za dielo, ktoré boli predmetom postúpenia) a žalobcovi stále zostalo zachované právo na úhradu zmluvnej pokuty alebo poskytnutie zľavy z ceny diela (aj na základe osobitnej dohody o urovaní) a tomu zodpovedajúca povinnosť úpadcu uhradiť žalobcovi zmluvnú pokutu alebo poskytnúť zľavu z ceny diela. Dovolateľ upozornil, že si žalobca nemohol uplatniť právo na uhradenie zmluvnej pokuty alebo poskytnutie zľavy z ceny diela podľa čl. 11.2 (a) Všeobecných podmienok dodávky a montáže voči Tatrabanke, a.s., pretože tomu zodpovedajúca povinnosť úpadcu pri postúpení pohľadávok na Tatrabanku, .a.s. neprešla. Pohľadávky postúpené na Tatrabanku, a.s. (postupníka) zanikli splnením, teda úhradou zo strany žalobcu, a preto nemohlo dôjsť k ich zmene žiadnou dohodou bez ohľadu na zmluvné strany takejto dohody. Dovolateľ trval na tom, že právnym titulom na poskytnutie zľavy z ceny diela je v danom prípade dohoda o urovaní.

78. V nadväznosti na uvedené, či už znenie položenej otázky alebo argumentáciu dovolateľa týkajúcu sa tejto otázky, dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalobcu nie je v tejto časti zjavne zamerané na riešenie právnej otázky. Žalobca sa podaným dovolaním nedomáha vyriešenia otázky výkladu alebo aplikácie konkrétneho zákonného ustanovenia, ako to predpokladá ustanovenie § 421 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 432 C. s. p. spôsobom zadaným judikatúrou najvyššieho súdu, ale v skutočnosti sa domáha, aby dovolací súd prehodnocoval skutkové závery, ktoré prebral ako základ do svojho rozhodnutia odvolací súd. Uvedené je však v dovolacom konaní vylúčené, ako to vyplýva zo znenia ustanovenia § 442 C. s. p.

79. Dovolateľ spochybňoval predovšetkým skutkové závery súdov nižšej inštancie o právnom dôvode vzniku pohľadávok ním uplatnených v súhrnnej prihláške, ktoré uzavreli, že sa jednalo o neplatené dobropisy vystavené k postúpeným a v tom čase aj zaplateným faktúram.

80. Uvedenými skutkovými závermi je dovolací súd - ako už bolo uvedené vyššie (viď bod 6. vyššie) - s poukazom na znenie ustanovenia § 442 C. s. p. viazaný a nemôže ich v dovolacom konaní prehodnocovať. Predmetná skutočnosť znamená, že dovolací súd nemôže samostatne pri svojom rozhodovaní skúmať konkrétne faktúry a dobropisy a posudzovať, či je naplnený predpoklad existencie dohody medzi žalobcom a žalovaným. Takéto posúdenie môže byť predmetom len konkrétneho sporového konania, z čoho vyplýva, že takáto otázka vo všeobecnosti nemôže byť predmetom skoršej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, keďže v skutočnosti ide o zisťovanie obsahu zmluvy ako súčasť skutkového stavu veci, a nie o právne posúdenie veci (rovnaký záver bol vyslovený v uznesení najvyššieho súdu z 31. júla 2018, sp. zn. 4Obdo/45/2017, ktorý bol úspešne podrobený testu ústavnosti v uznesení ústavného súdu z 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020).

81. Predpokladom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a vôbec toho, aby sa

dovolací súd mohol zaoberať tým, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená, je naformulovanie otázky, ktorú dovolací súd posúdi ako otázku predbežnú a v prípade, že dospeje k záveru o prípustnosti dovolania, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu meritorne preskúma.

82. Naopak prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p. nemôže byť daná, ak je zamerané na riešenie skutkových, a nie právnych otázok. Predmetný záver zaujatý dovolacím súdom vo svojich skorších rozhodnutiach (v podrobnostiach vid' aj 1Obdo/47/2017, 4Obdo/45/2017 a 5Obdo/22/2017) je aktuálny v rozhodovacej veci. Vo veci konajúci senát dovolacieho súdu na ňom zotrúva a nevidí rozumný dôvod, aby sa od neho odklonil.

83. Dovolateľ k prípustnosti právneho posúdenia v prípade položenia skutkovej otázky uviedol, že napriek predchádzajúcej praxi sa dovolací súd odklonil od svojich rozhodnutí, ktoré nepripúšťali dovolanie pri výklade zmlúv a preskúmaval skutkovú otázku, t. j. vykladal, či je predmetom zmluvy o pripojení aj prístup do distribučnej sústavy, pričom nevyhnutne musel vykladať zmluvu a skúmať vôľu strán. K preskúmaniu skutkového stavu zisteného konajúcimi súdmi dovolacím súdom dovolateľ poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20. novembra 2019, sp. zn. 3Obdo/18/2019, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 19. februára 2020, sp. zn. 1Obdo/18/2019, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 19. februára 2020, sp. zn. 1Obdo/25/2019, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 5. marca 2020, sp. zn. 1Obdo/13/2019, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. marca 2020, sp. zn. 2Obdo/9/2019, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. apríla 2020, sp. zn. 2Obdo/15/2019. Avšak s týmto sa dovolací súd nestotožňuje a považuje uvedenú argumentáciu dovolateľa za nedôvodnú.

84. Osobitne dáva dovolací súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“ v príslušnom gramatickom tvare) z 5. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 416/2018, ktorým bola odmietnutá ústavná sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017 ako zjavne neopodstatnená a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať“.

85. Rovnako tak v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. marca 2019, sp. zn. 3Cdo/27-28/2019, dovolací súd uviedol, že „Pokiaľ totiž súd zisťuje obsah zmluvy, a to aj za pomoci výkladu prejavov zmluvných strán v zmysle § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, rieši skutkové otázky (skúma a zamýšľa sa nad tým, či sú ustanovenia zmluvy jasné, aký majú zmysel, či si navzájom neprotirečia). Výsledkom tejto činnosti sú skutkové zistenia a z nich vyvedené skutkové závery súdu. Hodnotiaci skutkový záver súdu, ktorý tvorí podstatu tohto výsledku, nemožno považovať za právne posúdenie. ... Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, ... pokiaľ súd na základe výsledkov dokazovania vykonaného listinným dôkazom zisťuje obsah právneho úkonu, oboznamuje sa s tým, čo a ako je v právnom úkone vyjadrené a v spojitosti s tým posudzuje určitosť a zrozumiteľnosť vyjadrenia vôle zmluvných strán, sú výsledkom tohto zisťovania skutkové závery.“

86. Takéto vymedzenie dovolacieho dôvodu dovolateľom však nezodpovedá úprave prípustnosti dovolania pre riešenie právnej otázky tak, ako to má myslieť ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., nakoľko dovolateľ právnú otázku, ktorá podľa jeho názoru nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, nešpecifikoval (keď sa nejednalo o právnu otázku, ale o skutkovú otázku) a tým nevytvoril priestor dovolaciemu súdu, aby túto otázku mohol posúdiť v rámci prípustnosti dovolania a pristúpiť prípadne k meritornému preskúmaniu veci. Žalobca tak neopodstatnene tvrdí, že je v súvislosti s prvou položenou otázkou daný dôvod prípustnosti jeho dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

87. Pri prejednaní dovolania môže dovolací súd vychádzať iba z obsahu dovolania, resp. z predloženého súdneho spisu a nemôže nahrádzať pasivitu dovolateľa a vytvárať namiesto neho vlastnú právnu argumentáciu vyvedením z možnej nespokojnosti dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, ktorej správnosť alebo nesprávnosť by mala byť podrobená dovolaciemu prieskumu. V takom prípade by totiž dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa nielen koncepcii právnej úpravy dovolania v Civilnom sporovom poriadku, účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C.

s. p., ale aj princípu rovnosti zbrani a kontradiktórnosti konania, keďže rozhodnutie dovolacieho súdu by bolo založené na iných skutočnostiach, ako boli tvrdené dovolateľom a ku ktorým mal možnosť vyjadriť sa žalovaný ako protistrana vo svojom vyjadrení k dovolaniu.

88. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že meritórne preskúmanie dovolania žalobcu v časti prvej položenej otázky v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. je vylúčené, keďže právna úprava vzhľadom na jednoznačné znenie ustanovení § 421 a § 432 C. s. p. nepripúšťa posudzovanie skutkových otázok v dovolacom konaní. Dovolanie žalobcu je preto v súvislosti s prvou položenou otázkou procesne neprípustné.

89. Dovolací súd preskúmaním dovolania konštatuje, že dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzuje okrem ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

90. Odklon odvolacieho súdu a rovnako tak aj súdu prvej inštancie od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.) videl dovolateľ v tom, že odvolací súd ani súd prvej inštancie nezohľadnili závery vyslovené Najvyšším súdom SR v uznesení zo dňa 30. apríla 2012, sp. zn. 4MOBdo/2/2011, z ktorého podľa dovolateľa vyplýva, že na pohľadávku nadobudnutú postupníkom nemá dobropis vystavený postupcom dlžníkovi po postúpení pohľadávky žiadne účinky. Tento právny názor Najvyšší súd SR vyslovil na situáciu, kedy ešte dlžník postúpenú pohľadávku nespĺnil, ktorý názor dovolateľ považoval za aplikovateľný aj na situáciu v danom prípade, kedy boli dobropisy vystavené postupcom po splnení postúpenej pohľadávky. Dovolateľ poukázal v rámci rozhodnutia Najvyššieho súdu SR na konštatovanie, že „Napriek postúpeniu pohľadávky má žalovaný všetky svoje práva naďalej zachované, keďže dobropis samotný mu dáva uplatniteľný nárok voči postupcovi na vrátenie kúpnej ceny.“ Za nesprávne právne posúdenie považuje dovolateľ záver, podľa ktorého nárok na zľavu z ceny diela, ktorého cena diela bola postúpená titulom nároku na úhradu pohľadávok, si môže žalobca uplatniť len u tretej osoby, ktorej boli pohľadávky na zaplatenie príslušnej ceny diela postúpené. Nakoľko postúpením pohľadávky podľa dovolateľa nedochádza k postúpeniu celého právneho vzťahu, nový veriteľ získava len právo na úhradu pohľadávky na zaplatenie ceny diela, prípadne jej príslušenstva, avšak nikdy nie práva spojeného s plnením Zmluvy o dielo, ako sú nároky z vád, nároky na zmluvné pokuty a pod. V rámci svojej argumentácie k dovolaciemu dôvodu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. dovolateľ poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. októbra 2010, sp. zn. 3OBdo/7/2009, z ktorého vyplýva, že „Predmetom postúpenia môže byť len určitá pohľadávka, t. j. právo na plnenie od dlžníka, nie však celý záväzkový vzťah, z ktorého pohľadávka vznikla, v ktorom prípade ide už o zmenu zmluvy, a teda zmenu vzájomných práv a povinností tvoriacich obsah záväzku, ktorá predpokladá v zmysle § 493 Obč. zák. dohodu zmluvných strán.“

91. Dovolateľ vzhľadom na vyššie uvedené formuloval v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. nasledovnú otázku: „Môže úpadca (postupca) a žalobca (dlžník) po postúpení pohľadávky (na zaplatenie ceny diela) urovnať sporné práva, poskytnutím zľavy z ceny diela z pohľadávky na zaplatenie ceny diela, ktorá bola postúpená?“

92. V prípade, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorých sa odvolací súd v riešenom spore odklonil. Tento dôvod prípustnosti sa viaže na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd v rozhodnutiach, ktoré boli zverejnené ako súdne rozhodnutia zásadného významu v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

93. Ak už došlo k judikatórnemu vyriešeniu určitej otázky a k publikovaniu niektorého rozhodnutia alebo stanoviska riešiaceho túto otázku v Zbierke, je potrebné, aby súdy tento judikatórny posun vo svojej rozhodovacej praxi zohľadňovali. Skutočnosť, že súd bez vysvetlenia nerešpektuje niektorý judikát najvyššieho súdu, oslabuje presvedčivosť jeho rozhodnutia. Ide tiež o negatívny dopad na predvídateľnosť súdneho rozhodovania. Súd sa pri prejednávaní a rozhodovaní určitej veci nemusí stotožniť s judikátom najvyššieho súdu vydaným v skutkovo a právne podobnej veci, avšak je nevyhnutné, aby svoj odlišný právny názor argumentačne (kriticky) konfrontoval v odôvodnení rozhodnutia a dostatočne vysvetlil, prečo nebolo možné stotožniť sa s judikátom.

94. Samotná polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, nezodpovedá

kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.

95. V uvedenej súvislosti poukazuje dovolací súd na vysvetlenie obsahu pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR zo dňa 6. marca 2017, sp. zn. 3Cdo/6/2017, kde sa uvádza: „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú ako judikáty publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. Do tohto pojmu možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj jednotlivu v doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali“. S prihliadnutím na čl. 3 C. s. p. do pojmu ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu treba zahrnúť aj rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora Európskej únie. Rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu ČR a Najvyššieho súdu ČR pod tento pojem nespádajú.“

96. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní dostatočne nevymedzil právnu otázku a neoznačil ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd a v tejto súvislosti ani vyhľadávať všetky do úvahy prichádzajúce rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky, opačný postup by bol v rozpore s koncepciou právnej úpravy dovolania vyplývajúcej z Civilného sporového poriadku.

97. Napriek tomu, že žalobca v dovolaní výslovne namieta dovolací dôvod podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. a odklon dovolacieho súdu spoločne so súdom prvej inštancie videl dovolateľ od uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. apríla 2012, sp. zn. 4MObdo/2/2011, ktoré predstavuje dosiaľ nepublikované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR. Dovolací súd preto konštatuje, že dovolací dôvod, tak ako ho vymedzil žalobca vo svojom dovolaní, nie je vymedzený spôsobom ustanoveným zákonom, nakoľko sa nejedná o odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Za ustálenú rozhodovacia prax dovolacieho súdu nemožno považovať jediné nepublikované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, s výnimkou prípadu, ak na toto rozhodnutie (resp. právny názor v ňom vyjadrený) nadviazali niektoré neskôr vydané rozhodnutia, t. j. opäť musí ísť o akceptáciu právneho názoru vo viacerých ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu, o takúto situáciu v danom prípade nejde.

98. Na potvrdenie správnosti tohto záveru dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 6. októbra 2020, č. k. I. ÚS 115/2020, publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky, pod č. 33/2020 (ďalej len „nález“). V náleze Ústavný súd SR konštatuje, že: „Pojem „otázka vyriešená“ treba preto vykladať v zmysle „vyriešená ustálená“; iná interpretácia v zásade neprichádza do úvahy. Na posúdenie, či ide o otázku už vyriešenú ustálená, treba potom aplikovať výklad najvyššieho súdu o ustálenej praxi dovolacieho súdu. Podľa najvyššieho súdu „ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali.“ (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017, 6Cdo/129/2017, 8Cdo/33/2017). Inak povedané, pokiaľ nejde o rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (relevantné sú aj staršie zbierky, pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/29/2017 z 24. januára 2018), tak možno za ustálenú prax považovať aj nepublikované rozhodnutie, ale musí spĺňať ďalšie predpoklady, a to (i) buď je tento názor vyjadrený opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach, alebo (ii) názor je vyjadrený aj v jednotlivom nepublikovanom rozhodnutí, ale na toto rozhodnutie (resp. právny názor v ňom vyjadrený) nadviazali niektoré neskôr vydané rozhodnutia, t. j. opäť musí ísť o akceptáciu právneho názoru vo viacerých ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu. Z uvedených rozhodnutí vyplýva, že pokiaľ najvyšší súd odkazuje na nepublikované rozhodnutia, malo by ísť o „viacero“ takýchto rozhodnutí.“

99. Odhliadnuc od toho, že dovolanie žalobcu v prípade dovolacieho dôvodu podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. nie je prípustné, dovolací súd prekvalifikoval uvedený dovolací dôvod, pretože je toho

názoru, že prípustnosť dovolania v súvislosti s dovolateľom položenou otázkou: „Môže úpadca (postupca) a žalobca (dlžník) po postúpení pohľadávky (na zaplatenie ceny diela) urovnať sporné práva, poskytnutím zľavy z ceny diela z pohľadávky na zaplatenie ceny diela, ktorá bola postúpená?“ je daná podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., v zmysle ktorého napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

100. Z obsahu dovolania dovolací súd vydedukoval, že sa dovolateľ napriek formulácii durhej otázky domáha zodpovedania toho, či môže postupca a dlžník po postúpení pohľadávky urovnať sporné práva tým, že vystaví dobropisy vzťahujúce sa na pohľadávky, ktoré boli predmetom postúpenia, ktorú otázku považuje dovolací súd za zásadnú a kľúčovú právnu otázku v prípade žalobcom uplatneného návrhu o určenie popretých pohľadávok. K takejto právnej otázke nastolenej dovolateľom v rozhodovanej veci dovolací súd uvádza, že v takomto špecifikovanom znení doposiaľ nebola predmetom odvolacieho prieskumu, čím je splnená zákonná podmienka prípustnosti podaného dovolania.

101. Aj keď uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. apríla 2012, sp. zn. 4MOBdo/2/2011, nezodpovedá pojmu „ustálená rozhodovacia prax“, dovolací súd považoval za potrebné sa týmto bližšie zaoberať, a to za účelom, aby na právny názor v ňom vyjadrený nadviazal a vyjadril tak akceptáciu uvedeného právneho názoru vo svojom rozhodnutí.

102. Skutkovou situáciou riešenou v zrušujúcom uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. apríla 2012, sp. zn. 4MOBdo/2/2011 bolo, že postupník žaloval dlžníka na zaplatenie postúpenej pohľadávky, ktorá vznikla z rámcovej kúpnej zmluvy uzavretej medzi postupcom a dlžníkom. Súd prvej inštancie žalobu zamietol s tým, že žalobca (postupník) nebol v spore aktívne vecne legitimovaný, z dôvodu absolútnej neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, pretože pohľadávky, ktoré boli predmetom postúpenia, mali byť spôsobilé na postúpenie až uplynutím príslušných záručných lehôt na dodaný tovar. Súd prvej inštancie skonštatoval, že pohľadávky pre absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky na postupníka - cesionára neprešli, a preto mal dlžník povinnosť plniť tomu, kto zostal jeho veriteľom (postupcovi, resp. pôvodnému veriteľovi). Odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a uviedol, že predčasne postúpené pohľadávky vzniknuté z rámcovej kúpnej zmluvy zanikli v dôsledku vrátenia kúpeného tovaru dlžníkom a následným vystavením dobropisov postupcom (pôvodným veriteľom) po postúpení pohľadávok.

103. Proti týmto rozsudkom súdov nižších inštancií podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor. Dovolací súd poukazuje na argumentáciu generálneho prokurátora, v zmysle ktorej: „... konštatovaním, podľa ktorého žalobca nebol v spore aktívne legitimovaný a pohľadávka nebola spôsobilá na postúpenie, súd vec nesprávne právne posúdil, čím je daný dovolací dôvod podľa ustanovenia § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. Rozhodnutie súdu o nemožnosti postupovať pohľadávky za tovar v záruke, resp. ktoré by bolo možné v budúcnosti započítať, by znamenalo výrazné obmedzenie možnosti postúpenia takýchto pohľadávok a zároveň vnáša právnu neistotu do inštitútu postúpenia pohľadávky. Za nedostatočné považuje tiež odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý pokiaľ bol názoru, že dobropisy, vydané postupcom po postúpení pohľadávky, mali za následok zánik postúpenej pohľadávky, pričom žalobca poukázal na relevantné zákonné ustanovenie, vylučujúce takéto právne následky, bolo povinnosťou súdu sa s nimi aspoň v nevyhnutnej miere pre presvedčivosť rozhodnutia argumentačne vysporiadať. ... Účinky dobropisu postupcu vydávaného až po postúpení pohľadávky sú v rozpore s § 493 Občianskeho zákonníka, keďže priamo zasahujú do obsahu záväzkového vzťahu medzi žalobcom (postupníkom) a žalovaným (dlžníkom), spočívajúcim v práve žalobcu (postupníka) na plnenie od žalovaného (dlžníka) a jeho povinnosti toto plnenie poskytnúť. Aj podľa ustanovenia § 570 a § 574 Občianskeho zákonníka iba veriteľ môže svojim úkonom zbaviť dlžníka povinnosti plniť. Dobropis vo vzťahu k postúpenej pohľadávke predstavuje jednak nemožné plnenie, ako aj svojim účelom odporuje uvedeným ustanoveniam zákona, čo má za následok jeho neplatnosť vo vzťahu k pohľadávke podľa § 37 ods. 2 a § 39 Občianskeho zákonníka, na čo mali súdy prihliadať ex offio. Odvolací súd mal dobropis ako započítavací inštitút posudzovať v rovine § 529 ods. 2 Občianskeho zákonníka a účinky mu priznať iba vtedy, pokiaľ ho mal žalovaný v čase postúpenia a zároveň o ňom bezodkladne informovať žalobcu. Inak sa naň vzhľadom na nároky žalobcu z postúpenej pohľadávky neprihliada, a preto mu ani súd nemohol priznať takéto účinky. Napriek postúpeniu pohľadávky má žalovaný všetky svoje práva naďalej zachované, keďže dobropis samotný mu dáva uplatniteľný nárok voči postupcovi na vrátenie kúpnej ceny. ... Odvolací súd tým, že svoje rozhodnutie založil na možnosti dobropisovať postupcom aj

pohľadávky, ktoré postúpil na iný subjekt, vec nesprávne právne posúdil /§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p./“

104. V rámci odôvodnenia svojho zrušujúceho uznesenia Najvyšší súd SR uviedol, že: „Vzhľadom na charakter predmetnej pohľadávky je uvedený záver (pohľadávky, ktoré vznikli z kúpnych zmlúv, uzavretých na základe rámcovej zmluvy, by boli spôsobilými na postúpenie až uplynutím záručných lehôt na dodaný tovar) nesprávny, v dôsledku čoho súd nesprávne posúdil aj vecnú aktívnu legitimitáciu žalobcu. ... Dovolací súd preto dospel k záveru, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho je daná existencia dovolateľom namietaného dovolacieho dôvodu podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. Stotožnil aj tiež s námietkami dovolateľa, ktoré sa týkali právneho posúdenia dôvodnosti dobropisov, realizovaných postupom po postúpení pohľadávky z hľadiska ich právnych účinkov, ako aj jeho námietkou, týkajúcou sa nedostatkov v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu z hľadiska jeho náležitostí, uvedených v § 157 ods. 2 O. s. p.“

105. Dovolací súd upozorňuje, že Najvyšší súd SR sa v zrušujúcom uznesení zo dňa 30. apríla 2012, sp. zn. 4MOBdo/2/2011, v súvislosti s účinkami, resp. dôvodnosťou, dobropisu vystaveného postupom po postúpení pohľadávky bez ďalšieho odôvodnenia stotožnil s námietkami generálneho prokurátora ohľadom právneho posúdenia a len stroho poukázal na jeho argumentáciu.

106. Vychádzajúc z argumentácie generálneho prokurátora, ktorú odobril Najvyšší súd SR, je dovolací súd toho názoru, že dobropis vystavený po postúpení pohľadávky vo vzťahu k postúpenej pohľadávke predstavuje nemožné plnenie, ktoré svojim účelom zároveň odporuje ustanoveniam Občianskeho zákonníka. Uvedené má za následok absolútnu neplatnosť takéhoto dobropisu vo vzťahu k pohľadávke podľa § 37 ods. 2 a § 39 Občianskeho zákonníka. Absolútna neplatnosť pôsobí erga omnes, tzn. tak voči postupcovi ako aj voči postupníkovi, pričom súdy majú povinnosť na ňu prihliadať ex offio. K uvedenému názoru dovolací súd dospel s poukazom na ustanovenia § 570 a § 574 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorých iba veriteľ môže svojím úkonom zbaviť dlžníka povinnosti plniť. Inými slovami, zbaviť dlžníka povinnosti plniť nemôže ten, kto nie je nositeľom práva na plnenie.

107. Dovolateľ v rámci svojej argumentácie vzťahujúcej sa k druhej nastolenej otázke ohľadom odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. októbra 2010, sp. zn. 3Obdo/7/2009, z ktorého vyplýva, že „Predmetom postúpenia môže byť len určitá pohľadávka, t. j. právo na plnenie od dlžníka, nie však celý záväzkový vzťah, z ktorého pohľadávka vznikla, v ktorom prípade ide už o zmenu zmluvy, a teda zmenu vzájomných práv a povinností tvoriacich obsah záväzku, ktorá predpokladá v zmysle § 493 Obč. zák. dohodu zmluvných strán.“

108. K tomuto dovolací súd poukazuje na časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sám na predmetný rozsudok Najvyššieho súdu SR poukázal v bode 68. a v bode 69. uviedol, že úpadca (resp. postupca) naďalej zostal zmluvnou stranou tej-ktorej Zmluvy o dielo, ale právo na plnenie ceny diela prešlo na postupníka, a teda veriteľom žalobcu sa stala spoločnosť Tatra banka, a.s. Dovolací súd vyjadruje súhlas s rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 14. októbra 2010, sp. zn. 3Obdo/7/2009, v tom, že základný záväzkový vzťah aj po postúpení čiastkovej pohľadávky zostáva zachovaný, od ktorého záveru sa odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené neodklonil.

109. Za potrebné považuje dovolací súd zdôrazniť konštatovanie odvolacieho súdu v bode 80., podľa ktorého: „Účelom tohto incidenčného konania totiž nebolo posúdiť, či žalobca mal proti úpadcovi akúkoľvek pohľadávku, ale účelom bolo posúdiť, či pohľadávky žalobcu, tak ako boli prihlásené, vzhľadom na dôvody popretia, sú vylúčené z uspokojenia v konkurze. Bolo pritom na žalobcovi, aby v prihláške pohľadávky jasne, určite a zrozumiteľne uviedol právny dôvod svojich pohľadávok, keďže v tomto incidenčnom konaní už právny dôvod prihlásených pohľadávok meniť nemohol.“

110. Podľa ust. § 29 ods. 1 písm. c/ zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“), prihláška musí byť podaná na predpísanom tlačíve a musí obsahovať základné náležitosti, inak sa na prihlášku neprihliada. Základnými náležitosťami prihlášky sú: právny dôvod vzniku pohľadávky.

111. Podľa ust. § 32 ods. 14 ZKR, v žalobe sa veriteľ môže domáhať určenia právneho dôvodu, vymáhateľnosti, poradia a výšky pohľadávky, ďalej zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva. V žalobe sa môže domáhať najviac toho, čo uviedol v prihláške.

112. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.01.2017, sp. zn. 3Obdo/70/2016, v ktorom bolo konštatované, že: „Incidenčné konanie (konanie o určenie popretej pohľadávky) je osobitným druhom sporového konania, v ktorom sa postup súdu spravuje

jednotlivými ustanoveniami Civilného sporového poriadku (do 30.06.2016 Občianskeho súdneho poriadku). Zároveň sa však incidenčné konanie vyznačuje určitými špecifikami, ktoré vyplývajú z jednotlivých ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii.“

113. Pozornosť dovolací súd upriamil na nález Ústavného súdu SR zo dňa 11. 09. 2014, č. k. II. ÚS 409/2013-49, na ktorý poukazoval vo svojom uznesení zo dňa 30.01.2017 aj Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Obdo/70/2016, v zmysle ktorého: „Incidenčné konanie nie je konaním, v ktorom by veriteľ uplatňoval svoju pohľadávku proti dlžníkovi a v ktorom by tak predmetom poznície konajúceho súdu mal byť celý právny vzťah medzi nimi v celej jeho šírke a hĺbke.“

114. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd vyjadruje súhlas s právnym názorom vyjadreným v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. apríla 2012, sp. zn. 4MOBdo/2/2011, a nadväzuje na neho svojím konštatovaním, že dobropis vystavený postupcom po postúpení pohľadávky je vo vzťahu k postúpenej pohľadávke podľa § 37 ods. 2 a § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatný, pretože predstavuje nemožné plnenie, ktoré svojim účelom zároveň odporuje zákonu, nakoľko iba veriteľ môže svojim úkonom zbaviť dlžníka povinnosti plniť (ustanovenia § 570 a § 574 Občianskeho zákonníka). Napriek uvedenému dovolací súd upozorňuje, že samotná neplatnosť dobropisu nebráni osobe oprávnenej z dobropisu, aby si svoj nárok, na základe ktorého bol dobropis vystavený, uplatnila voči osobe povinnej z tohto nároku.

115. Z uvedeného dôvodu dovolací súd dospel k záveru, že žalobca nedôvodne odvolaciemu súdu, a rovnako tak aj súdu prvej inštancie, vytýkal nesprávne právne posúdenie veci ohľadom možnosti postupcu a dlžníka urovnať sporné práva po postúpení pohľadávky tým, že postupca vystaví dobropisy vzťahujúce sa na pohľadávky, ktoré boli predmetom postúpenia, pretože dobropisy vystavené postupcom po postúpení pohľadávky sú absolútne neplatné vo vzťahu k postúpenej pohľadávke, ktorá neplatnosť sa vzťahuje na postúpenú pohľadávku, tzn. na všetkých (na postupcu, dlžníka aj postupníka).

116. Dovolacia polemika žalobcu o platnom dobropisovaní postúpených pohľadávok postupcom po samotnom postúpení pohľadávok je týmto v rozpore s vyššie uvedenými závermi, z ktorého dôvodu dovolanie žalobcu smeruje proti vecne správne rozhodnutiu odvolacieho súdu.

117. Vzhľadom na to, že v rozhodovanej veci odvolací súd správne posúdil právnu otázku podstatnú pre rozhodnutie vo veci, najvyšší súd podľa ustanovenia § 448 C. s. p. dovolanie žalobcu v časti druhej otázky a pôvodného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods.1 písm. a/ C. s. p., prekvalifikovaného na § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., ako nedôvodné zamietol.

118. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. s dôrazom na skutočnosť, že žalovaný nepožiadaval o náhradu trov dovolacieho konania.

119. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.